VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Guia Docent
44193 Avaluació i intervenció psicològica en contextos específics

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	44193
Nom	Avaluació i intervenció psicològica en contextos específics
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2244 - M.U. en Psicologia General Sanitària	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre
2255 - M.U. en Psicologia General Sanitària (Ontinyent)	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2244 - M.U. en Psicologia General Sanitària	8 - Avaluació i intervenció psicològica en contextos específics	Optativa
2255 - M.U. en Psicologia General Sanitària (Ontinyent)	8 - Avaluació i intervenció psicològica en contextos específics	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ATIENZA GONZALEZ, FRANCISCO L.	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics
GIL LLARIO, M.DOLORES	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació
MURGUI PEREZ, SERGIO	306 - Psicologia Social

RESUM

La matèria estudia les principals teories i models d'avaluació de la salut en contextos professionals específics, així com els instruments d'avaluació i les guies i directrius principals d'intervenció en matèria de salut, en quatre contextos professionals específics. En particular, aquest mòdul analitza l'avaluació i la intervenció en matèria de salut laboral, la promoció de la salut en contextos educatius, la promoció comunitària de la salut, i l'avaluació i intervenció que es realitza en l'àmbit dels centres de reconeixement de conductors.

S'analitzaran els principals models i aproximacions a la salut ocupacional i la qualitat de vida laboral, els principals riscos de caràcter psicosocial per a la salut dels treballadors, diferents metodologies d'avaluació de riscos psicosocials en el treball i de les seues conseqüències per a la salut dels treballadors, així com les principals directrius que han de guiar la intervenció sobre la salut en l'entorn laboral i organitzacional.

Així mateix, s'analitzaran els components cognitius i socio-emocionals que caracteritzen els comportaments saludables i les conductes de risc per a la salut en contextos educatius, així com el disseny de programes i activitats destinades a la promoció de la salut en contextos educatius. Per altra part, es definirà la promoció comunitària de la salut, parant atenció als principals models explicatius sorgits des de la psicologia comunitària, i es desenvoluparan els models que guien la prevenció de la salut i la intervenció en l'àmbit comunitari.

Per últim, s'aborda la problemàtica sanitària i social que constitueixen els accidents de trànsit, i s'analitzen les funcions dels centres de reconeixement de conductors en matèria de salut, atenent a l'avaluació de les variables relacionades amb la salut que son rellevants per a la seguretat viària, i en especial el factor humà. També s' estableixen les bases de la intervenció sobre la salut dels diferents actors que intervenen en la seguretat viària (conductors, vianants, etc.).

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi ha requisits previs.

COMPETÈNCIES

2191 - M.U. en Psicologia General Sanitària

- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació amb distints objectius per a la millora de les habilitats professionals (relacions amb altres professionals, obtenció d'informació, difusió de coneixement, etc.)
- Preocupació per l'èxit d'un treball de qualitat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d?estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d?integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d?una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l?aplicació dels seus coneixements i judicis.

- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d?una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d?aprenentatge que els permeten continuar estudiant d?una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Tenir domini en habilitats de comunicació oral efectiva en múltiples formats (per exemple, discussió de grup, debat, conferència, etc.) i per a múltiples propòsits (per exemple, informar defensar, explicar, persuadir, argumentar, ensenyar, etc.).
- Adquirir, desenrotllar i posar en pràctica un concepte de salut integral, on tinguen cabuda els components biopsicosociales de la mateixa, d'acord amb les directrius establides per l'OMS.
- Desenvolupar el seu treball des de la perspectiva de la qualitat i la millora contínua, amb la capacitat autocrítica necessària per a un exercici professional responsable.
- Conéixer en profunditat els distints models d'avaluació i intervenció en el camp de la Psicologia General Sanitària, així com les tècniques i procediments que d'ells es deriven per a l'abordatge dels trastorns del comportament i en els factors psicològics associats amb els problemes de salut.
- Dissenyar, desenvolupar i si és el cas supervisar i avaluar plans i programes d'intervenció psicològica, en funció de l'avaluació psicològica i de les variables individuals i socials concurrents en cada cas.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'exercici professional.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Conèixer els principals models teòrics de salut ocupacional i la evidència empírica disponible sobre ells. Disposar de les competències per a utilitzar-los i aplicar-los a l'anàlisi, interpretació i intervenció en la millora de la salut ocupacional.
- Disposar del coneixement científic rellevant sobre els principals antecedents de la salut en el treball (lloc de treball, condicions laborals, relacions socials, sistema de treball, etc.) i adquirir competències en les estratègies de canvi d'aquests antecedents que contribueixen a la millora de la salut dels treballadors.
- Conèixer les principals estratègies i models d'anàlisi y estratègies d'intervenció per a la prevenció de riscos psicosocials.
- Conèixer els principals programes sobre assistència als empleats (Employee Assistance Programs) i promoció de la salut, amb capacitat d'implementar els més bàsics.
- Determinar els principis i estratègies bàsiques d'actuació que faciliten la coordinació entre avaluació psicològica i intervenció en contextos educatius.
- Saber identificar les variables psicològiques que expliquen les conductes de risc en el context del trànsit i la seguretat viària.
- Conèixer els procediments d'avaluació dels processos psicològics aplicats a la seguretat viària.
- Adquirir els coneixements relacionats amb l'aplicació de programes d'intervenció en la Psicologia del trànsit i la seguretat viària.
- Saber analitzar les característiques i models bàsics de l'enfocament comunitari dins de l'àmbit de la promoció de la salut.

- Saber aplicar els principis fonamentals de la intervenció comunitària al desenvolupament d'estratègies dirigides a la promoció de la salut.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Salut laboral

1. Salut laboral i psicologia de la salut ocupacional.
2. Estrés laboral i riscos psicosocials en el treball.
3. Desencadenants de l'estrés laboral i la seua avaluació: càrrega mental de treball i violència en el treball.
4. Conseqüències de l'estrés laboral: síndrome de cremar-se pel treball (burnout).
5. Estratègies d'intervenció per al foment i la millora de la salut laboral.

2. Promoció de la salut en contextos educatius

1. Anàlisi dels components cognitius i socioemocionals que caracteritzen els comportaments saludables i de risc en contextos educatius
2. Avaluació dels components cognitius i socioemocionals que caracteritzen els comportaments de risc per a la salut en contextos educatius
3. Disseny de programes de prevenció de comportaments de risc per a la salut en contextos educatius: intervenció individual i comunitari
4. Disseny d'activitats de promoció de la salut i prevenció de conductes de risc en contextos educatius

3. Avaluació i intervenció psicològica en els centres de reconeixement de conductors

1. Els accidents de tràfic com a problema sanitari i social. Dades epidemiològiques dels accidents de tràfic. Cost econòmic dels mateixos. Causes que originen els sinistres vials. La importància del subjecte humà i la psicologia en l'explicació i prevenció dels accidents de tràfic.

2. Factors de risc en el tràfic: el factor humà. Els grans elements que estan implicats en els accidents de tràfic, amb especial referència al factor humà: velocitat, alcohol, drogues, malalties i fàrmacs, son i fatiga, les distraccions i els accidents.

3. La intervenció dels psicòlegs en els centres de reconeixement de conductors. Anàlisi específica de la intervenció professional dels psicòlegs en els centres de reconeixement de conductors: història, camps d'actuació, normativa legal, instruments utilitzats, etc.

4. Altres intervencions preventives de la Psicologia en l'àmbit de la seguretat viària. Descripció de l'àmplia activitat professional general dels psicòlegs del tràfic i la seguretat viària en distints àmbits, com: la prevenció de riscos laborals vials, campanyes de seguretat, ergonomia de vehicles, educació i formació, rehabilitació i tractament d'accidentats, intervenció en el permís per punts, intervenció amb conductors infractors-delinqüents, etc.

4. Promoció comunitària de la salut

1. Concepte i definició de promoció comunitària de la salut. Concepte de comunitat Concepte de promoció comunitària Concepte d'intervenció comunitària

2. Psicologia comunitària i promoció comunitària de la salut. Concepte de psicologia comunitària Programes per al desenrotllament de la comunitat Educació per a la salut en la comunitat

3. Psicología comunitaria de la Salud. Programas de psicología comunitaria de la Salud Participación comunitaria y Salud
Empowerment comunitari i Salut

4. Prevenció i models d'intervenció comunitària. Tipus de prevenció i psicologia comunitària Prevenció i promoció comunitària de salut: recursos en la internet Programes basats en l'evidència i avaluació de programes Noves estratègies de desenrotllament i promoció de la salut en comunitat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	15,00	0
TOTAL	**150,00**	

METODOLOGIA DOCENT

L'aprenentatge en grup amb el professor. En la classe presencial s'utilitzarà el model de classe magistral, ja que este model oferix la possibilitat d'oferir una visió global del tema tractat i incidir en aquells conceptes claus per a la seua comprensió.

Així mateix, s'indicarà als alumnes aquells recursos més recomanables per a la preparació posterior del tema en profunditat. Així mateix, la docència es complementa amb l'assistència a tutories reglades. En les tutories els professors guien l'alumne en la construcció del seu coneixement; ho orienten en l'elaboració dels treballs, resolen dubtes o dificultats relacionades amb la matèria. Es faran en grups per a resoldre problemes, dirigir treballs, etc. Aula virtual (http://pizarra.uv.es.) . En este espai virtual, els alumnes poden trobar documents, informació o notícies rellevants de les assignatures. Els professors depositen tota la informació que consideren oportuna per al desenrotllament de la matèria.

Elaboració de casos en grup.

Activitats docents més innovadors com l'estudi de casos, la resolució d'exercicis i problemes, l'aprenentatge basat en problemes, l'aprenentatge orientat a projectes i l'aprenentatge cooperatiu per mitjà de la utilització de grups interdisciplinaris.

AVALUACIÓ

SISTEMES D'AVALUACIÓ

Valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrita d'alternatives de resposta. Assistència a seminaris/conferencies. Activitats.

PONDERACIÓ

Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant prova escrita d'alternatives de resposta (50% de la qualificació final, recuperable). Assistència a seminaris/conferencies (5% de la qualificació final, no recuperable). Activitats d'aula (45% de la qualificació final). En segona convocatòria, les activitats que consistisquen en tasques a realitzar fora de l'aula seran recuperables. En segona convocatòria, les activitats que consistisquen en tasques a realitzar a l'aula seran recuperables si les característiques de les mateixes ho permeten.

REQUISITS MÍNIMS

Per a superar l'assignatura en 1ª o 2ª convocatòria, serà necessari aconseguir un domini mínim del 50% en la valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant prova escrita d'alternatives de resposta (50% de la qualificacció final, recuperable).

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació de l'assignatura quedarà sotmesa al que disposa el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i màster (ACGUV 108/2017).
Només se sumaran els diferents apartats previstos en l'avaluació quan es superen els requisits mínims establits.
La concessió d'una Matrícula d'Honor, es basarà en la normativa respecte d'això de la Universitat de València, que té en compte el nombre de Matrícules d'Honor per grup. La valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrita d'alternatives de resposta, inclourà també una pregunta de desenrotllament que pot ser considerada per a la concessió de Matrícula d'Honor (MH). Respecte d'això, es partirà del número de MH que puguen atorgar-se en cada un dels grups. Basant-se en això, es valorarà la possibilitat de concedir la MH a l'alumnat basant-se en la nota total obtinguda per l'alumnat sobre 10 punts, i només en aquells casos en què la dita nota siga de 9 punts o superior. Per a poder optar a Matrícula d'Honor l'alumnat haurà d'haver omplit la pregunta de desenrotllament la valoració de la qual servirà per a determinar l'assignació de la Matrícula d'Honor en aquells casos en què l'alumnat que puga accedir a la mateixa siga superior al de matrícules d'honor que puguen atorgar i/o en cas d'empat en la nota obtinguda per l'alumnat sobre 10 punts.
En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les regles següents:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació de valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrita d'alternatives de resposta, la qualificació serà NO PRESENTAT, amb independència de l'assistència a seminaris/conferencies i d'activitats realitzades.

- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació de valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrita d'alternatives de resposta, i este no aconseguix els requisits mínims, es farà constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'este apartat.

En segona convocatòria, es procedirà d'acord amb les regles següents:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació de valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrita d'alternatives de resposta, la qualificació serà NO PRESENTAT, amb independència de l'assistència a seminaris/conferencies i d'activitats realitzades.

- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació de valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrita d'alternatives de resposta, i este no aconseguix els requisits mínims, es farà constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'este apartat.

- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació de valoració de continguts teòrics i pràctics per mitjà de prova escrita d'alternatives de resposta, i este aconseguix els requisits mínims, se sumarà la valoració per assistència a seminaris/conferencies i/o valoració d'activitats.

La consulta i impugnació de la qualificació obtinguda en tasques d'avaluació, quedarà sotmesa al que disposa el Reglament d'Impugnació de Qualificacions (ACGUV de 29 d'abril de 2008) http://www.uv.es/=sgeneral/Reglamentacio/Doc/Estudis/C9.pdf

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referència b6 Fernández, I., Morales, J. F. y Molero, F. (2011). Psicología de la intervención comunitaria. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- Referència b7 Hombrados, M. I., García, M. A. y López, T. (2006). Intervención social y Comunitaria. Málaga: Aljibe.
- Referència b8 Musitu, G., Herrero, J., Cantera, L. M. y Montenegro, M. (2004). Introducción a la psicología comunitaria. Barcelona: Editorial UOC.
- Referencia b9 Montoro, L. Alonso, F.; Esteban, C.; Toledo, F. (2000): Manual de Seguridad Vial: El factor humano. Ed. Ariel. Barcelona.
- Referencia b10 Evans, L. (2004): Traffic Safety. Ed. Science Serving Society. Michigan.
- Referencia b11 Montoro, L. y Toledo, F. (Coords.). (2012): Programa de Intervención, Sensibilización y Reeducación Vial - Manual del Formador. Madrid: Dirección General de Tráfico
- Gil-Monte, P. R. (Coord.) (2014). Manual de Psicosociología Aplicada al trabajo y a la prevención de los riesgos laborales. Madrid: Pirámide.

Complementàries

- Referència c5: Ballester, R.; Gil, M.D. (coord.)(2013) Psicología Clínica de la salud. Barcelona: Ed. Pearson. ISBN: 978 78273 543 4.
- Referència c6: Gil, M.D.; Ballester; R.; Giménez, C. (2009). Cómo, qué, cuándo y para qué: la importancia de la discriminación de las habilidades adecuadas a cada situación. pp. 62 67 (España): EdikaMed, 2009.ISBN 978-84-7877-588-0 Dipòsit legal: B-30734-2009.
- Referència c7: Gil Llario, M.D.; Ballester Arnal; R.; Gómez Martínez, S. (2009) Habilidades básicas de comunicación: componentes verbales, no verbales, paralingüísticos y cognitivos. pp. 41 - 49. (España): EdikaMed, 2009. ISBN 978-84-7877-588-0 Dipòsit legal: B-30734-2009.
- Referència c8: Ballester, R. y Gil, M.D. (2009) ¿Por qué los jóvenes se dan atracones de alcohol los fines de semana? Estudio sobre creencias y actitudes relacionadas con este patrón de consumo y diferencias de género. Revista de Psicopatología y Psicología Clínica. 14 - 1, pp. 25 - 35. (Espanya): 2009. ISSN 1136-5420.
- Referència c9: Blanco, A. y Rodríguez, J. (Coords) (2007). Intervención psicosocial. Madrid: Pearson/Prentice Hall.
- Referència c9: Sánchez, A. (2007). Manual de psicología comunitaria: Un enfoque integrado. Madrid: Pirámide.
- Referència c9: Montero, M. (2004). Introducción a la psicología comunitaria. Barcelona: Paidós.
- C10 Montoro, L. y Honrubia, M.L. (1995): Psicología y Seguridad Vial. Número monográfico de la revista Anuario de Psicología. Editorial Fontalba. Barcelona
- Referencia c11 Organización Mundial de la Salud (2013): Global status report on road safety 2013: supporting a decade of action. (http://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2013/report/en/)
- Referencia c12 Barjonet, P. (Ed) (2001): Traffic Psychology Today. Kluwer Academic Publishers. Boston/London
- Referencia C1: Gil-Monte, P. R. (2011). Psicosociología aplicada. En, C. L. Alfonso, C. Salcedo y I. Rosat (Coord.), Prevención de riesgos laborales: instrumentos de aplicación (2ª ed. ampliada, pp. 1175-1270). Valencia: Tirant Lo Blanch.
- Referencia c2:Gil-Monte, P. R. (Coord.) (2019). Prevención y tratamiento del síndrome de quemarse por el trabajo (burnout): programa de intervención. Madrid: Pirámide.
- Referencia c3: Gil-Monte, P. R. (2005). El síndrome de quemarse por el trabajo (burnout). Una enfermedad laboral en la sociedad del bienestar. Madrid: Pirámide.
- Referencia c4: Quick, J. y Tetrick, L. (eds.) (2003). Handbook of Organizational Health Psychology. Washington, D.C.: American Psychological Association.